

Revista grupează scriitorii și artiștii „în faza de refacere generală care urmează unui război crud...”.

Paul I. Prodan, dramaturg, critic teatral, viitor director general al teatrelor este martor la redeschiderea Teatrului Național după doi ani de război, în seara zilei de 5 oct. 1918, cu drama lui Delavrancea **Viforul** (omagiul adus autorului mort în refugiu): „Am resimțit atîta emoție, sufletul mi-a fost într-atîta prins, încît am părăsit sala teatrului cu gânduri care-și găseau izvorul înduioșării lor numai la auzul unei limbi românești atît de frumoase și la vederea unor colături de țară răscolite pînă mai ieri de viforul războiului”. Oamenii scenei se

pregătesc pentru o viață artistică nouă în România Mare.

Notă. După această poziție bibliografică, se poate întrezări planul unei istorii a presei teatrale românești: de la 1835 (întîiul periodic, **Gazeta Teatrului Național**) la 1918 (unirea politică și culturală a tuturor românilor); 1919—1944, perioada interbelică; 1944—1947, o fază de tranziție, amurgul presei scenice comerciale; 1948, pînă astăzi.

Un bilanț provizoriu: între 1835 și 1918 au apărut în „România mică” și Transilvania 85 de reviste și ziare de teatru (cite s-au depistat pentru acest documentar).

Ionuț NICULESCU

În memoriam

Anca Ledunca

...Un om. Un artist. O viață. Încheiate într-o seară de primăvară, într-un foaier de teatru, metamorfozat în scenă. Participanți la triumf — ca și la dramă — spectatori. Oameni de tot felul, de toate stările, duși la incandescență de mirabila magiciană. O încheiere pîrînd mai mult o împlinire...

Și totuși, de ce despărțirea de Anca Ledunca este atît de sfișietoare? De ce ne copleșește pînă într-atît? Să fie oare amintirea debutantei abia trecute de douăzeci de ani care, acum mai bine de trei decenii, dădea viață din viața ei acelei istețe și spirituale Marianne din Tartuffe? Să ne doară gîndul că Liana cea eterată și poetică din Trandafirul roșu sau tulburătoarea Norma Fancy din Vulturul de aur de J. Galan cu greu își vor afla o egală trăire aceleia pe care le-a dăruit-o Anca Ledunca? Ludmila din Dragoste tîrzie de Ostrovski, Sheila din Inspectorul de poliție de Priestley, Liuba din Cei din urmă (Gorki), Lady Higgins din Pygmalion (Shaw), Julia din Dol tineri din Verona se ridică acum, parcă aievea, în fața ochilor noștri, și toate poartă chipul, toate au glasul Ancăi Ledunca... Anca Ledunca — Andromaca din Trolenele lui Euripide — superbă, nobilă, nepămînteană. Anca Ledunca — Sara Melody din Fire de poet de O'Neill... Și tot ea, Adela din Sfîntul Mitică Blajinu (Baranga), sau ambigua domnișoară Peacky din Capcana de Agatha Christie, Reportera din Interviu, Mașa din Jocuri crude de Arbuzov, Ana din Escapada (M. Velickov)... Puține, prea puține dintre acele o sută de portrete, de vieți, de destine trăite de Anca Ledunca. Dar suficiente pentru a ne da imaginea unui creator neobișnuit, plămînd cu același har și forță și în registrul dramatic, și în cel comic... Și nu unul, ci mai multe premii au venit s-o răsplătească pentru tot ce dăruia oamenilor...

În urmă, alături de celelalte fapte, se așază tragica figură a fascinantei Edith Piaf. Cînd trăirea și jertfa artistei creatoare au atins cotele cele mai înalte. Și atunci a venit încheierea.

Anca Ledunca — un om frumos. Un artist cu har. O existență bogată prin dăruire. Un adevăr de care, nu, nu ne vom putea despărți.

Sanda DIACONESCU